

ske stille om denne Sag, meget forstaaeligt selvfølgelig, fordi i Krigens Tid har Lovgivningsmagten saa godt som udelukkende maattet fæste sit Blik paa, hvad der vedrørte de rent materielle Vilkaar for Befolkningens Eksistens. Men Mennesket lever jo ikke af Brød alene, og Spørgsmaalet kommer frem paa ny og maa løses nu i Kraft af, at Tiden for den gældende Ordning er udløbet, og det er da ikke uden Betydning, at man et Øjeblik i al Almindelighed fæster Blikket paa, hvilken Værdi man tillægger en Kunstanstalt som det kongelige Teater. Man taler ikke her blot for Rigsdagen, men man taler for den Befolkning ude omkring, som læser, hvad der direkte eller indirekte vedrører dens Interesser, undertiden ogsaa, hvad der ligger udenfor dens Interesser. Jeg skulde ikke tage meget fejl, om jeg sagde, at der ude i Befolkningen var adskillige, der mente, at Spørgsmaalet det kongelige Teater kom egentlig ikke dem ved, og at det var bedst, om man lod den Sag glide ganske ud af Dagsordenen. Jeg tror, at de, der ser saaledes paa det, tager fejl. En national Scene maa komme til at spille og bør komme til at spille en indgribende Rolle for et Folks hele Opdragelse moralsk talt, med Hensyn til dets Livsglæde, ja endogsaa dets Arbejdsmod, og det kongelige Teater, som det endnu kaldes, burde altsaa have den Opgave at virke fremmende og ansporende paa Kunsten og derved sprede Kultur i vid Udstrækning, ikke blot som mange mener til Fornøjelse for Københavnerne eller dem, der bor i Stor-København eller specielt for de rige, der har Raad til at købe de dyre Pladser, men i al Almindelighed for Folk, der søger til Teatret, og som her ogsaa har forholdsvis, forekommer det mig, let Adgang til at komme i det kongelige Teater. Har Arbejderklassen nu under hele Krigens været i høj Grad interesseret i, hvad der vedrørte Brødspørgsmaalet, maa jeg sige, at den sandelig ogsaa har været interesseret i en Kunstanstalt som det kongelige Teater. Jeg skal minde om, at naar Fællesorganisationerne lejede det kongelige Teater, væsentligst vist om Mandagen, var Teatret fyldt af et begejstret og lydhørt Publikum, som var i højeste Grad interesseret i, hvad der foregik paa Scenen, og havde den Glæde at vide, at Skuespillerne næsten ogsaa ansporedes af dette Publikum. Det er jo i Almindelighed da ogsaa saaledes, at man, selv om man hører til Underklassen, kan komme i det kongelige Teater paa forholdsvis billige

Pladser og nyde den gode Kunst. Det burde kan hændte være endnu billigere, maaske kunde der være Tale om en trinvis Betaling, som var meget lav for dem, der ikke havde Raad til at betale noget videre, og forholdsvis ret høj for dem, der havde bedre Raad. Naar jeg nu her vil tillade mig at understrege den Betydning, som Kunsten har for et Folks Vilkaar, kan jeg naturligvis her kun holde mig til, hvad jeg i al Almindelighed kan udtale om Sagen, og kan ikke belægge det med nogen Statistik; det lader sig overhovedet ikke udmaale. Thi hvem vilde vel tvivle om, at den, der gaar i Teatret og hører god Musik eller ser et godt Skuespil, gaar derfra med større Mod og Fortrøstning til at tage fat paa de Opgaver, som Livet stiller ham, og var beriget med mere Livsglæde, hvilket er en vigtig Faktor i alt, hvad Menneskene foretager sig? Jeg kan ikke indrømme, at det at kæmpe for Brødet er den eneste eller blot den væsentligste Opgave, som udelukker alle andre eller stiller alle andre i Skyggen. Jeg maa hævde, at alt, hvad der bidrager til aandeligt at løfte Menneskene, har fuldt saa megen Værdi som det, der vedrører de almenmenneskelige Interesser i Retning af at skaffe Brød og Husly og alle andre materielle Fornødenheder. Og jeg vil her fra dette Sted have Lejlighed til at sige det, saa at alle de, jeg repræsenterer, i ganske særlig Grad Underklassen, de, der har ringest Adgang til at nyde den gode Kunst, forstaaer, at det er vor Opgave at give dem denne Adgang, og at de har rimeligt og fuldgyldigt Krav paa at opnaa denne Begunstigelse.

Nu har ganske vist Forholdene ved det kongelige Teater været uheldige, og den ærede Taler (Klaus Berntsen), der repræsenterer Venstres Anskuelse i Spørgsmaalet om det kongelige Teater, har udtalt sig en Del derom. Jeg kan paa visse Punkter følge ham i hans Kritik, naar han taler om, hvorledes Teatrets Forhold i det hele taget er, men jeg maa sige, at de Udgifter, som her fra Statens Side skal afholdes, er vel det, der stærkest springer i Øjnene; den indre Omformning kunde man vel nogenlunde tænke sig at faa bragt til Veje, dersom blot Spørgsmaalet om Kunstarternes indbyrdes Stilling var bragt i Orden. Her er det imidlertid ganske klart, at Grunden til, at Staten maa yde saa store Ofre, er, at Kunstarterne hidtil har været sammen og saa at sige spændt Ben for hinanden. Der maa ske en Adskillelse, saa at hver Kunststart kan udfolde